

2. Astington, J., Harris P., Olson D. (1988). *Developing Theories of Mind*. Cambridge : CUP.
3. Binchy, M. (1995). *The Glass Lake*. New York: Dell Books.
4. Carnegie, D. (1981). *How to Win Friends and Influence People*. Retrieved 14.04.2014 from http://ramonthomas.com/downloads/How_To_Win_Friends_And_Influence_People.pdf
5. Dijk, T. van (1989). *Jazyk, poznanie, komunikatsia* [Language, Cognition and Communication]. Moscow: Progress.
6. Flagg, F. (1992). *Fried Green Tomatoes at the Whistle Stop Café*. London : Vintage.
7. Grice, H. (1975). *Logic and Conversation*. *Syntax and Semantics*, 3, 41–58.
8. Grimm, H. (1975). *Analysis of Shortterm Dialogues in 5–7 Year Olds*. *The Third International Child Language Symposium*. London.
9. Grisham, J. (1993). *Client*. London: Arrow Edition.
10. Halapchuk, O. (2000). *Vikova Diferentsiatsiya Stratehiy i Taktyk Diskursu v Suchasniy Anhliyskiy Movy* [Age Differentiation of Discourse Strategies and Tactics in English]. Ph.D. thesis. Kharkiv: Kharkiv National University.
11. Helfric, H. (1979). *Age Markers in Speech: Social Markers in Speech*. Cambridge: CUP.
12. Lee, H. (1977). *To Kill a Mockingbird*. Kyiv: Dnipro Publishers.
13. Leontyev, A. (1972). *Problemy Razvitiya Psykhiki* [Problems of Psyche Development]. Moscow: Moscow State University.
14. Leontyev, A. (1999). *Osnovy Psykholingvistiki* [Basics of Psycholinguistics]. Moscow: Smysl.
15. Luria, A. (1979). *Yazyk i Soznanie* [Language and Consciousness]. Moscow: Prosveschenie.
16. McNeil, D. (1996). *Developmental Psycholinguistics. Genesis of Language*. Cambridge: CUP.
17. Shatz, M., McClosky, L. (1984). *Answering Appropriately: Discourse Development: Progress in Cognitive Developmental Research*. New York: Springer Verlag.
18. Steel, D. (1995) *Accident*. New York: Dell Books.
19. Swain, M. (1984) *Large-scale communicative testing: A Case Study*. Reading Mass.: Addison Wesley.
20. Tannen, D. (1982). *Oral and Written Strategies in Spoken and Written Narratives*. *Language*, 58, 1–21.
21. Troyanov, I. (1989). *Lichnostnye Strategii Obosnovaniya v Diskurse* [Personal Argumentation of Choosing Strategies in Discourse]. Kalinin: Kalinin State University.

Валентина Галацька

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
farion66@mail.ru

**ПРОБЛЕМА ВИРАЖЕННЯ АВТОРСЬКОЇ СВІДОМОСТІ
У СУЧАСНІЙ ТЕАТРАЛЬНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ УКРАЇНИ:
ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Received March, 22, 2014; Revised April, 1, 2014; Accepted April, 19, 2014

Анотація. У статті порушується питання про реалізацію комунікативного акту (театральна дійсність–журналіст–читач) через форми вираження авторської свідомості, які продукуються в

журнальній театральній критиці незалежної України. Переконливий естетично-комунікативний ефект здійснюється за допомогою специфічних психолінгвістичних засобів, що створює продуктивну форму міжкультурного діалогу. На сторінках спеціалізованих українських часописів сьогодні медійний аспект театального мистецтва представлений в активних позасуб'єктних формах вираження авторської свідомості, що виявляється в інформаційних (заметка, інтерв'ю-діалог, інтерв'ю-замальовка) та аналітичних (рецензія) журналістських жанрах, стильових особливостях матеріалів. Формально-суб'єктна організація журнальної театральної критики характеризується метафоричністю образного бачення театального буття, діалектичністю викладу матеріалу. Суб'єктна організація творів сучасної театральної публіцистики України позиціонується у жанрах інтерв'ю і декодує основоположні поняття системи К. Станіславського в психолінгвістичні дефініції «мотиву», мети, сценарію діяльності». Дослідження форм вираження авторської свідомості в журнальній театральній критиці сучасної України є перспективним з огляду на продуктивність міждисциплінарного підходу до її вивчення, а також недостатню розробку питання теорії художньої соціальної комунікації.

Ключові слова: образ автора, суб'єктні, позасуб'єктні форми вираження авторської свідомості, жанр, стиль, психолінгвістичний аспект.

Halatska, Valentyna. The Problem of an Author in Contemporary Theatre Publicism in Ukraine: Psycholinguistic Aspect.

Abstract. The article studies the realization of a communicative act (theatre reality – journalist reader) through the forms of author's consciousness expressing. Esthetic and communicative effect, which is realized through particular psycholinguistic means and produces effective form of intercultural dialogue, is analysed. In today's Ukrainian journals media aspect of theatrical art is represented in the active out – of- subject forms of expressing author's consciousness. These forms can be found in informational (short article, dialogue interview, portrait-interview) and analytical (review) genres, style peculiarities of the materials and others. Formal and subject arrangement of theatrical publicism is characterized by metaphorical vision of theatrical reality and dialectical description of the material. Subject arrangement of the works of today's theatrical publicism in Ukraine expressed in the genres of interview in which the main notions of K. Stanislavskyi's system are transformed into psycholinguistic definitions of "motive", purpose and "activity script". The research of the forms of expressing author's consciousness in theatrical publicism in today's Ukraine is considered to be prospective because of the productivity of interdiscipline approach to the problem, as well as, the back of analyses of the theory of art social communication.

Keywords: author image, subjective and extra-subjective forms of expressing author vision, genre, style, psycholinguistic effect.

Галацька Валентина. Проблема вираження авторського свідомості в сучасній театральній публіцистическй аспект.

Анотація. В статті розглядається проблема реалізації комунікативного акта «театральна дійсність – журналіст – читач» в формах вираження авторського свідомості, які продуцируються в журнальній театральній критиці незалежної України. Убедительний комунікативно-естетический ефект здійснюється при допомозі специфічних психолінгвістических засобів, що створює продуктивну форму міжкультурного діалогу. Медійний аспект театального мистецтва на сторінках спеціалізованих українських журналів сьогодні представлений в активних внесуб'єктних формах вираження авторського свідомості. Це прослідковується в інформаційних (заметках), інтерв'ю-діалог, інтерв'ю-зарисовка) і аналітических (рецензія) жанрах журналістики, в стилевій манері матеріалів. Формально-суб'єктна організація журнальної театральної публіцистики характеризується метафоричністю образного видення театального буття, діалектичністю викладу матеріалів. Суб'єктна організація творів сучасної театральної публіцистики України позиціонується в жанрах інтерв'ю і декодує основоположні поняття системи

К. Станиславского в психолингвистические дефиниции мотивов, целей, сценария деятельности. Исследование форм выражения авторского сознания в журнальной театральной критике современной Украины является перспективным, исходя из специфики междисциплинарного подхода к его изучению, недостаточной разработки теории художественной социальной коммуникации.

Ключевые слова: образ автора, субъектные, внесубъектные формы выражения авторского сознания, жанр, стиль, психолингвистический аспект.

Вступ

Вербальна презентація образу автора є цікавою науковою проблемою в сучасному літературознавстві, мистецтвознавстві, концептуальність осмислення якої визначає її вагомість і для тих, хто безпосередньо бере участь у створенні мистецьких шедеврів, і для тих, хто намагається їх досягнути, відчутти глибокий гуманістичний потенціал, що генерує мистецьку енергію.

Проблема автора як творця, своєрідного деміурга в художньому моделюванні дійсності стала об'єктом наукових пошуків ще з античних часів. Аристотель у праці «Поетика», розмежовуючи види мистецтва, літературні роди, вказував на винятковість авторської особистості (Aristotel 1967). Відтоді образ автора мистецького твору, його система осмислення життєвих явищ і переведення їх у площину художню, моделювання дійсності засобами різних видів мистецтв (у театральному мистецтві за допомогою «запропонованих обставин») є наскрізним для методології гуманітарних наукових досліджень.

Проблему автора в літературознавстві доцільно розглядати паралельно з проявом «мовної активності» (Leontyev 2003), яка окреслює психолінгвістичний підхід до проблеми у рамках культурно-історичної концепції.

Згадане актуальне також і для сучасної театральної публіцистики, в якій автор – носій вираженої морально-етичної концепції, певного погляду на дійсність, вербально-оцінною моделлю якої виступають інформаційні журналістські жанри (розширена інформація, інтерв'ю-діалог, портретне, біографічне, лейтмотивне інтерв'ю), аналітичні види (рецензія, кореспонденція, огляд).

Поняття «проблема автора» є ключовим для теорії літератури, оскільки без нього неможливе ані вивчення ідейно-художньої специфіки твору, ані аналіз мистецького тексту взагалі: вистав, кінофільмів, картин. Дотичність цієї наукової дефініції до розуміння специфіки театрального мистецтва визнавав реформатор сцени Лесь Курбас, зазначаючи, що природа авторського бачення вистави, її психологічне підґрунтя пов'язане передовсім зі світовідчуттям творця (Kurbas 2001).

Невипадково театральне мистецтво сьогодні вважають останнім островом автентичної комунікації (Kotte 1995). Багато дослідників підкреслюють унікальний фікційний статус театрального мистецтва, яке трактується як мистецька медія (Balme 2008).

У нинішньому глобалізованому суспільстві театральну комунікацію недоцільно розглядати як простий процес передавання інформації (Balme 2008), що визначається кордоцентричністю ментальної природи українців. Обґрунтовуючи поняття театру як комунікативної системи, німецький професор Крістофер

Бальме називає «комунікацію» або «інтерацію» з театральною публікою в окресленому сценічному просторі медійною. Природно, що її вивчення потребує якісного міждисциплінарного підходу, оригінального «метафоричного способу виявлення» (Kotte 1995), вербально вираженого в аналітичних журналістських жанрах, споріднених з аналогічними видами театральної критики: огляду, рецензії, інтерв'ю.

У цьому плані інтерпретація дефініцій театального мистецтва в інформаційно-аналітичних жанрах журналістики уявляється цікавою з точки зору декодування прийомів сценічної виразності в словесні, які уособлюють синкретизм вербально-візуально-перформансної парадигми в його структурі. Варто зазначити, що в наукових джерелах з соціальних комунікацій майже не досліджена проблема автора за винятком окремих робіт В. Д. Буряка, Е. Г. Шестакової, а в контексті психолінгвістичного погляду на театральну публіцистику як окремий вид художньої соціальної комунікації не розглянута взагалі.

Різні аспекти проблеми теорії автора досліджували учені: М. Бахтін, В. Виноградов, Б. Корман, М. Кодак, В. Смілянська, А. Ткаченко, К. Фролова та ін. Комунікативна концепція М. Бахтіна органічно є найближчою до розуміння специфіки театального мистецтва і спирається на ключові поняття: «діалог», «виконавець», «ситуація спілкування». В усіх галузях людського спілкування, на думку М. Бахтіна, використовується мова у формі висловлювань, які відтворюють і умови, й цілі кожної такої сфери. «Три моменти – тематичний зміст, стиль, композиційна будова – визначають специфіку даної сфери спілкування, яка створює свої, відносно сталі типи висловлювань, або первинні мовні моделі, на основі яких формуються і вторинні (більш складні жанри)» (Bakhtin 1986).

Саме жанр і жанрові різновиди, на думку дослідника, визначаються хроно-топом, предметом, метою й ситуацією висловлювання (Bakhtin 1986), що породжує позасуб'єктні форми вираження авторської свідомості в художньому тексті, які є актуальними для тексту публіцистичного.

Найдосконалішу, на наш погляд, концепцію теорії автора створив літературознавець, професор Іжевського університету Б. Корман, який зазначає, що автор безпосередньо не входить у текст: «Він завжди опосередкований – суб'єктними та позасуб'єктними формами вираження авторської свідомості» (Korman 1974). Цікаву інтерпретацію образу автора в публіцистиці здійснюють Н. Валгіна, Н. Заверталюк, В. Здоровага, А. Коваль, Г. Микитів, М. Парцей, Є. Почкай, Л. Савчин, Г. Солганик, підкреслюючи умовність цієї дефініції та неможливість ототожнення її з реальним автором.

Виходячи із загальнофілософських позицій суб'єкта, який що виражає певний погляд на світ, саме образ автора відповідно породжує жанр та рід твору, активно продукуючи позасуб'єктні (не пов'язані зі суб'єктом мовлення – письменником, а в цьому разі – журналістом) форми вираження авторської свідомості – особливі жанрові утворення інформаційно-аналітичного змісту.

Мета статті полягає в дослідженні форм вираження авторської свідомості в сучасному медійному тексті (на матеріалі журнальної театральної критики

незалежної України) з перспективи психолінгвістики. Це визначає завдання окреслити стан дослідження проблеми автора в сучасному літературознавстві, мистецтвознавстві, психолінгвістиці; схарактеризувати суб'єктні та позасуб'єктні форми вираження авторської свідомості в сучасній театральній публіцистиці України, провівши психолінгвістичні паралелі з поняттєвим апаратом системи К. С. Станіславського (запропоновані обставини, наскрізна дія – мовленнєва дія, мета, «сценарій діяльності») (Leontyev 2003); окреслити перспективи між-дисциплінарного підходу в аналізі сучасної театральної публіцистики України з позицій соціально-комунікативних, мистецтвознавчих та психолінгвістичних методів аналізу.

Методи дослідження

Специфіка обраного предмета аналізу зумовила вибір таких методів дослідження наукового матеріалу: індуктивно-дедуктивного, міждисциплінарного, типологічного, герменевтичного, контент-аналізу, неструктурованого та систематичного спостереження. Для аналізу жанрів театральної публіцистики застосовуємо методику відбору та класифікації категоріального апарату проблеми автора Б. Кормана, основні положення психолінгвістичних теорій О. Леонт'єва, С. Рубінштейна, Н. Хомського, елементи театрознавчого аналізу.

Для наукової характеристики проблеми ми визначили всеукраїнські театральні часописи «Кіно–Театр», «Український театр», «Просценіум» (2007–2013 рр.), в яких активно продукуються інформаційно-аналітичні жанри журналістики, показово презентовані суб'єктно-об'єктні форми вираження авторської свідомості.

Процедура дослідження та обговорення результатів

Ключовою в словесній інтерпретації театральної реальності, декодуванні основних категорій театру, форм та структурних елементів вистави в мовно-символічну сферу постає особистість автора інформаційно-аналітичного матеріалу, журналіста, театального критика, мета якого полягає в естетизації сприйняття читачем сценічної дійсності. Це демонструє можливості застосування «діяльнісного підходу» до аналізу текстів сучасної театральної публіцистики.

Театральну критику доцільно схарактеризувати сьогодні як особливий семантичний концепт мистецької реальності, породжуваний двома самостійними типами словесності: художньої та масової комунікації. На наш погляд, продуктивним є виявлення її жанрових особливостей на матеріалі вищезначених спеціалізованих видань, оскільки дефініції жанрології театральної публіцистики виступають активними позасуб'єктними формами вираження авторської свідомості, а також визначають установки та результати мовленнєвої діяльності (Pelagesha 2008).

В останні роки простежується тенденція «розширення меж генологічної проблематики до глобально-соціокультурних, інформаційно-комунікативних масштабів» (Pelagesha 2008). Такий підхід дає змогу розглядати жанр як форму

художнього структурування й перетворення інформації, тип художнього й журналістського твору, основне поняття соціології мистецтва.

Найбільш фактографічно точно, структуровано характеризують мистецьку дійсність на сторінках всеукраїнських театральних часописів «Кіно–Театр», «Український театр», «Просценіум» інформаційні жанри журналістики. Замітка (розширена інформація) посідає незначне місце у структурі цих друкованих видань, що пояснюється розташуванням матеріалів на останніх сторінках, наприклад, у рубриці «Мистецька хроніка» в часописі «Кіно–Театр».

Цей жанр будується за класичними канонами «перевернутої піраміди», коли головний факт виноситься на початок, а другорядні розташовуються залежно від ступеня їх значущості. Таким чином простежується типологічний зв'язок між наріжним поняттям системи К. С. Станіславського «запропоновані обставини», «наскрізна дія» та психолінгвістичною дефініцією «мотив, дія» («Новий статус і нові прем'єри», «Приз за кращу режисуру», «Солодка “Даруся” на сцені», «Ювілеї “Сузір'я”», «Пам'яті про Голодомор присвячується»). Варто зазначити, що жанрова манера відзначається об'єктивністю подачі інформації з елементами аналітики. Це помітно об'єктивізує авторську специфіку подачі матеріалу і демонструє активність позасуб'єктних образно-свідомісних форм: «Конкурс 2008 року засвідчив свій новий щабель розвитку, підвищив вимоги до професіоналізму учасників, спроможність НСТД України в умовах безгрошів'я вирішувати складні завдання у вихованні творчої молоді». Ампліфікативна побудова фрази демонструє розмірений емоційний темпоритм викладу факту театального життя, проблемне його осмислення автором-журналістом.

Професор Б. Корман визначає автора як первинного суб'єкта мовлення, який формує власну стильову манеру, що визначає поняття ”журналістська майстерність”. Автори названих інформаційних матеріалів демонструють скупість зображальних засобів, підкреслену логічність викладу матеріалу, декодуючи театральні поняття в жанр замітки (розширеної інформації). Як і в класичній журналістиці, театральні репортери вдаються до викладу головної думки в ліді, який на сторінках часопису «Кіно–Театр» можливо диференціювати як лід “одного елемента” (Voroshilov 2001): «2008 рік для Київської академічної майстерні театального мистецтва «Сузір'я» став знаменний двома датами, адже цього року виповнилося 20 років театру і 100 років будинку, в якому він розташований».

Жанр інтерв'ю на сторінках часописів «Просценіум» та «Український театр» активно реалізований у вербально-візуальній практиці емоційного впливу на інтелектуального адресата. За частотністю вживання він є найбільш розповсюджений у різних модифікаціях для відтворення сучасної театальної картини світу. Це визначається активністю авторської позиції журналіста (інтерв'юера) та носія інформації (інтерв'ююваного).

Героями театральних інтерв'ю постають відомі режисери, актори, драматурги, які формують сьогодні національний соціокультурний простір, творчі досягнення яких є класичними з точки зору художньої довершеності та гідними наслідування. Інтерв'ю органічно трактується сьогодні як об'єкт-суб'єктний комунікативний

акт, «синкретичний варіант ментальнокультурного простору» (Pelypenko, Yakovenko 1998).

Ступінь інформативності матеріалу посилюється публіцистичністю викладу в жанровій модифікації інтерв'ю-замальовки, в якій присутні елементи інтерв'ю-діалогу. Саме цей жанр театральної публіцистики уособлює активність суб'єктних форм вираження авторської свідомості, виражаючи самоцінність мовленнєвої діяльності реципієнта. Цікаво й логічно вмотивовано це виявляється у матеріалах постійної рубрики «Критика» часопису «Просценіум», автори якої – відомі театрознавці (що трапляється частіше) чи журналісти. Для матеріалів подібного типу характерне емоційно-оцінне бачення предмета зображення через інтерпретацію життєвої події відомої театральної особистості, що підтверджує поняття про автора як суб'єкта, який висловлює певну точку зору на світ, причому залежно від модифікації жанрової форми вона змінюється. Високий ступінь інтелектуального наповнення матеріалу підтверджує структура емпіричної авторської аргументації: «У виставі майже не звучать оригінальні пісні Едіт Піаф. Своїм успіхом вона завдячує іншій музиці, що написана і блискуче виконана в її дусі та в її характері. Саме в цьому й полягає головна родзинка вистави» (Dolenko 2009).

Провідне місце серед аналітичних жанрів журналістики посідає рецензія, яка здійснює детальний аналіз театального твору з метою встановлення його мистецтвознавчої й загальнолюдської цінності, формування у читача високих естетичних ідеалів. При тому автор повинен оцінити витвір театального мистецтва як соціокультурне явище, застосовуючи аналітичний метод пізнання, який відповідно продукує манеру викладу думки.

Індивідуальний авторський стиль, полемічність думки, сфокусована у риторичних запитаннях та окликах, наявність образних деталей дієво відтворюють манеру публіцистичного мислення автора і демонструють варіативність позасуб'єктних форм вираження авторської свідомості: «Сценографія являє собою образ лісу, який виник з самої п'єси. Хіба не вгадав сценограф у цьому поєднанні побуту та метафори сутність всієї чеховської природи, коли за побутовими деталями ховається рухливе й витончене життя людини?» У жанрі рецензії виявляється активність авторського монологу-тексту, синкретичність «потoku свідомості», що продукує дієвість суб'єктних форм вираження публіцистичної свідомості (метафоризація мислення, емоційно-образна інтерпретація театального факту).

Для жанрової трансформації рецензії в сучасному комунікативному просторі України актуальні конотативність, що виявляє нові змістовно-морфологічні характеристики в означеному медіатексті. Це виражено синкретизмом форм рецензії, авторського монологу, інтерв'ю «потoku свідомості». Для цього жанрового утворення сьогодні можливо констатувати есеїстичну манеру викладу матеріалу, яка урізноманітнює наративну стратегію авторів, розширює творчі можливості публіцистичного мислення. Актуалізованими в цьому ракурсі виступають матеріали часопису «Кіно-Театр» (рубрика «На сценах»), які

окреслюють діалектичний стан розвитку національного театрального процесу, представляють широку географію творчих пошуків митців.

Жанровий різновид рецензії відзначається особистісним емоційно-образним осягненням проблеми розуміння сценічного дійства, інтелектуальним наповненням і разом з тим „ефектом відчуження” в об’єктивному сприйнятті вистави: «Режисерка творчо підійшла до специфічної структури тексту, з одного боку, зберігаючи її ретроспективність, з іншого ж, – додаючи такі собі ліричні відступи, які мають передати травматичні спогади Дарусі».

Театральна рецензія як особлива форма бачення та відтворення фікційного буття інколи синтезує елементи споріднених аналітичних жанрів: кореспонденції-роздуму, статті, рецензії-есе, рецензії-діалогу, що виявляється в масштабності осмислення проблеми, характері специфічних образно-зображальних засобів, засвідчує театрознавчий та журналістський професіоналізм.

Висновки

На сторінках спеціалізованих українських часописів сьогодні медійний аспект театрального мистецтва представлений в активних позасуб’єктних формах вираження авторської свідомості, що виявляється в інформаційних (замітка, інтерв’ю-діалог, інтерв’ю-замальовка) та аналітичних (рецензія) журналістських жанрах, стильових особливостях матеріалів. Формально-суб’єктна організація журнальної театральної критики характеризується метафоричністю образного бачення театрального буття, діалектичністю викладу матеріалу.

Суб’єктна організація творів сучасної театральної публіцистики України позиціонується у жанрах інтерв’ю і декодує основоположні поняття системи К. Станіславського в психолінгвістичні дефініції мотиву, мети, сценарію діяльності. Дослідження форм вираження авторської свідомості в журнальній театральній критиці сучасної України є перспективним з огляду на продуктивність міждисциплінарного підходу до її вивчення, а також недостатню розробку питання теорії художньої соціальної комунікації.

Література

References

1. Aristotel. (1967). *Poetica [Poetics]*. Kyiv: Mystetstvo.
2. Balme K. (2008). *Vstup do Teatroznavstva [An Introduction to Theatrical Studies]*. Lviv : LVNTL-Klassika.
3. Bakhtin, M. (1986). *Estetika Slovesnogo Tvorchestva [The Aesthetics of Theatrical Creativeness]*. Moscow: Iskusstvo.
4. Voroshilov, V. (2001). *Zurnalistika [Journalism]*. S.-Petersburg: Mikhaylov Publishers.
5. Dolenko, V. (2009). *Golos Edith Piaf [Voice of Edith Piaf]*. *Kino–Teatr*, 1, 7.
6. Klekovkin, O. (2002). *Sakralnuy teatr: Geneza. Formy. Poetika [Sacred Theatre: Genesis. Forms. Poetics]*. Kyiv: Kyiv State Institute of Theatrical Art.
7. Korman, B. (1974). *Literaturovedcheskye terminy po probleme avtora [Literary Studies Terms on Author Problem]*. Izhevsk: Udmurtia Univ.
8. Kotte, A. (1995). *Theater der Region – Theater Europas*. Basel: Kongress der Gesellschaft fur Theaterwissenschaft.
9. Kurbas, L. (2001). *Philosophia teatry [The Philosophy of Theatre]*. Kyiv: Osnovy.

10. Leontyev, A. (2003). *Osnovy Psikholingvistiki* [The Foundations of Psycholinguistics]. Moscow: Smysl.
11. Pelagesha, N. (2008). *Ukraina y Smyslovykh Viynakh Postmodernizmu* [Ukraine in Semantic Wars od Postmodernism]. Kyiv: Natsionalnyi. Institut Strategichnykh Doslidzhen.
12. Pelypenko, A, Yakovenko, I. (1998). *Kultura Kak Systema: Strukturnaya Morphologiya Kultury* [Culture as System: Structural Morphology of Culture]. Moscow: Yazyki Russkoy Kultury.

Оксана Іванашко,
oksanaiva@mail.ru,

Наталія Вічалковська,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
natalia_natalia@ukr.net

КОМУНІКАТИВНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Received March, 15, 2014; Revised March, 31, 2014; Accepted April, 17, 2014

Анотація. На підставі емпіричного дослідження проаналізовано вплив психологічних чинників на стиль педагогічного спілкування майбутнього вчителя. Стиль педагогічного спілкування трактують як індивідуально-типологічні особливості соціально-психологічної взаємодії педагога й учнів. Він залежить від особистісних якостей педагога й параметрів ситуації спілкування. Стиль педагогічної діяльності супроводжують стилі поведінки. Кожний стиль припускає домінування монологічної або діалогічної форми спілкування. Проаналізовано взаємозв'язок специфіки майбутньої професійної діяльності та розвитку функції спілкування і наявності рівня організаційних умінь. Проведено вивчення особливостей стилю навчального спілкування. Проведено вивчення особливостей стилю навчального спілкування. Правильно знайдений індивідуальний стиль педагогічного спілкування сприяє розв'язанню комплексу завдань: педагогічний вплив стає адекватним особистості педагога, процес спілкування з аудиторією стає приємним; суттєво полегшується процедура налагодження взаємовідносин з учнями; підвищується ефективність передачі інформації. Зроблені висновки вказують на потребу створення умов для забезпечення керованого входження випускників у педагогічну професію.

Ключові слова: комунікативна підготовленість, стиль педагогічного спілкування, форми спілкування, комунікативні здібності, організаційні здібності, мовленнєві засоби.

Ivanashko, Oksana, Vichalkovska, Nataliya. The Students' Communicative Readiness for Their Professional Activity as Teachers of English.

Abstract. The influence of psychological factors on the pedagogical communication style of future teacher is examined. Under the pedagogical communication style we mean individual and typological peculiarities of social and psychological interaction of teacher and pupils. It depends on personal characteristics of the teacher and communication situation parameters. Pedagogical activity style is accompanied by behavior styles. Each style suggests the dominance of monological or dialogical forms of communication. The interrelation of future professional activity specificity and communication function development, availability level of organizational skills is analyzed. The study of learning style